

Αυτοί οι ελάχιστοι που αντιστέκονται (Θ. Μουντοκαλάκη, καθηγήτης Παθολογίας Παν/μίου Αθηνών)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : 4 Μαρτίου, 2009

Ο Τύπος έχει επανειλημμένα ασχοληθεί με μια τηλεφωνική έρευνα που πραγματοποιήθηκε πριν από δύο χρόνια από το Εργαστήριο Οργάνωσης και Αξιολόγησης Υπηρεσιών Υγείας του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με αντικείμενο την ιδιωτική δαπάνη υγείας στη χώρα μας. Η πληροφορία που προβλήθηκε ιδιαίτερα ήταν ότι το 36% των νοσηλευθέντων σε δημόσια νοσοκομεία δήλωσαν τουλάχιστον μία άτυπη πληρωμή προς γιατρούς με τη μορφή είτε εκβιαστικής αμοιβής είτε φιλοδωρήματος. Όμως, το εύρημα της έρευνας που έμεινε ουσιαστικά ασχολίαστο είναι ότι υπάρχει **ένα ποσοστό γιατρών 4% που αρνείται να πάρει αμοιβή από ασθενείς**, παρά την επιμονή των τελευταίων να εκφράσουν με αυτό τον τρόπο την ευγνωμοσύνη τους ή και να εκβιάσουν προνομιακή μεταχείριση.

Κανείς δεν φάνηκε να διερωτάται **ποιοι να είναι, αλήθεια, αυτοί οι ελάχιστοι που αντιστέκονται** και ποια μπορεί να είναι τα κίνητρα που τους οδηγούν να πηγαίνουν αντίθετα στο ρεύμα, σε μια εποχή όπου ο αθέμιτος προσπορισμός αγαθών είναι τόσο διαδεδομένος, ώστε να εκλαμβάνεται από τους πολλούς ως είδος εθιμικού δικαίου.

Σύμφωνα με τα λεξικά, «ιδιορρυθμία» σημαίνει «κάθε απόκλιση από το συνηθισμένο». Ο ορισμός αυτός φαίνεται ότι ισχύει ακόμη και όταν αυτό που έχει επικρατήσει ως συνηθισμένο αποκλίνει από αυτό που χαρακτηρίζεται συμβατικά ως ηθικό. Ιδιορρυθμοί λοιπόν θεωρούνται όσοι μένουν προσηλωμένοι στα ατομικά τους ιδεώδη, αρνούμενοι να συμπορευτούν με το πλήθος όταν δεν συμφωνούν με την πορεία που εκείνο ακολουθεί. Αυτοί οι λίγοι αντιμετωπίζονται με καχυποψία από τους πολλούς, αποκαλούνται φίλανθοι και εγωκεντρικοί και δεν είναι σπάνιες οι φορές που λαιδορούνται με ειρωνικά και χλευαστικά σχόλια. «Μας παίζει τον υπεράνω» ακούγεται συχνά από γιατρούς όταν αναφέρονται σε συνάδελφό τους που μένει αταλάντευτος στις αρχές του, προσπαθώντας να διατηρήσει τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπειά του. Ακόμη και άρρωστοι (όσοι είναι εύποροι, φυσικά) δείχνουν να προσβάλλονται όταν ένας γιατρός αρνείται να δεχτεί την αθέμιτη χρηματική αμοιβή που του προσφέρουν. «Ποιος είσαι εσύ», μοιάζουν να λένε, «που δεν καταδέχεσαι τα λεφτά μου;» Κάτω από αυτές τις συνθήκες, δεν είναι καθόλου περίεργο το ότι το ποσοστό των γιατρών που αρνούνται να δεχτούν οποιαδήποτε άτυπη αμοιβή δεν ξεπερνά το 4% - μόλις 2.000 από τους περίπου 50.000 γιατρούς που εργάζονται στη

χώρα. Αυτοί οι ελάχιστοι που αντιστέκονται θα μπορούσε να είναι πολύ περισσότεροι αν η συμπεριφορά τους υποστηριζόταν ουσιαστικά (και όχι απλώς με υποκριτική συγκατάβαση) από το κοινωνικό σύνολο. Αν κάποιος αμφιβάλλει γι' αυτό, αρκεί να συζητήσει με φοιτητές της Ιατρικής που ετοιμάζονται να αποφοιτήσουν για να αλλάξει γνώμη. Το **κείμενο ενός ανώνυμου τελειοφοίτου της Ιατρικής** που ακολουθεί εκφράζει πολύ παραστατικά την αγωνία αυτών των νέων λίγο πριν από τη στιγμή της αλήθειας, που είναι γι' αυτούς η στιγμή της αποφοίτησης: «Η εικόνα μου όμως για το ιατρικό επάγγελμα κλονίστηκε και από μία ακόμη πτυχή της ιατρικής πραγματικότητας: την **απουσία ήθους και ιδανικών σε μεγάλο μέρος των σημερινών γιατρών. Η άκρατη κερδοσκοπία, η έλλειψη ανθρωπιάς και ο κυνισμός ήταν στοιχεία που ομολογώ ότι με τρόμαξαν, μια και αγωνιώ στη σκέψη ότι οι συνθήκες μπορεί να με παραμορφώσουν κι εμένα με αυτό τον τρόπο - ενδεχόμενο που με όλη μου τη δύναμη απεύχομαι και αγωνίζομαι σκληρά να το αποτρέψω**».

«Ευτυχία», υποστήριζε η ρωσικής καταγωγής Αμερικανίδα συγγραφέας Ayn Rand, «είναι η συναίσθηση της επίτευξης των προσωπικών αξιών του καθενός». Οι αντίπαλοί της την είχαν κατηγορήσει ότι, δίνοντας έμφαση στις ατομικές επιλογές, προωθούσε την ιδέα της αποξένωσης από το κοινωνικό σύνολο. Ο Οδυσσέας Ελύτης όμως έχει τοποθετήσει το ζήτημα στη σωστή του διάσταση: «Το καίριο στη ζωή αυτή κείται πέραν του ατόμου. Με τη διαφορά ότι, αν δεν ολοκληρωθεί κανείς ως άτομο -κι όλα συνωμοτούν στην εποχή μας γι' αυτό-, αδυνατεί να το υπερβεί».

(Πηγή: «Popular Medicine», Μάρτιος 2009)